CYFARFOD	**BWRDD Y CYNGOR**
DYDDIAD	**17fed o Chwefror 2009**
TEITL	**Strategaeth Ariannol – Proses Blaenoriaethau Adnoddau Bidiau Refeniw a Chyfalaf 2009/10 – 2011/12**
PWRPAS	**Cytuno'r argymhellion mewn perthynas â'r bidiau i'w cyflwyno i'r Cyngor**
ARGYMHELLIAD	**Gofynnir i'r Bwrdd gymeradwyo'r argymhellion mewn perthynas â'r bidiau refeniw a chyfalaf i'w cyflwyno i'r Cyngor llawn ar 26ain o Chwefror.**
AWDUR	**Geraint George, Pennaeth Gwasanaeth Polisi a Pherfformiad**
ARWEINYDD PORTFFOLIO	**Y Cynghorydd Dyfed Edwards**

1. Cefndir

Pwrpas y papur hwn yw adrodd ar ganlyniad y broses o ddadansoddi a blaenoriaethu bidiau refeniw a chyfalaf fel rhan o'r broses allweddol o adnabod a chytuno blaenoriaethau a chyllideb y Cyngor ar gyfer 2009/10.

Yn unol â'r fframwaith cynllunio busnes mae'r bidiau wedi eu hadnabod gan y gwasanaethau wrth iddynt ystyried eu cynlluniau gwasanaeth ar gyfer y cyfnod 2009/10 – 2011/12.

Eto eleni, yn wyneb y sefyllfa ariannol ddychrynllyd o heriol, gwahoddwyd bidiau o dan y **categori anorfod** yn unig, sef gwariant anorfod i gadw gwasanaeth ar ei lefel bresennol ac ymateb i ofynion deddfwriaethol newydd sylweddol.

'Roedd cyfanswm y bidiau gwreiddiol a dderbyniwyd fel a ganlyn:

Bidiau Cyfalaf	£6,346,380	(rhan helaethaf o'r gofynion wedi eu cyfeirio yn uniongyrchol at y Cynllun Rheoli Asedion)
Bidiau Refeniw	£8,859,857	

2. Y Broses Blaenoriaethu

Amlinellir y prif gamau yn y broses ar gyfer blaenoriaethu'r bidiau:-

- asesiad agoriadol o'r holl fidiau a gyflwynwyd ar y cyd gan y Tîm Rheoli Corfforaethol a'r Fforwm Pennaethiaid Gwasanaeth, er sicrhau mai dim ond bidiau anorfod oedd yn cael ystyriaeth

- yr Uned Polisi a Pherfformiad Corfforaethol, yn seiliedig ar y manylion a gyflwynwyd a thrafodaethau pellach gyda'r gwasanaethau, wedi paratoi argymhellion ac adroddiad drafft o ran blaenoriaethu a

chyllido’r bidiau. Matrics risg wedi ei ddefnyddio ar gyfer y blaenoriaethu, i asesu’r cyswllt rhwng pa mor angenrheidiol yw i ymateb i risg a’r effaith yng nghyd destun cyfrifoldebau a blaenoriaethau’r Cyngor wrth ddarparu gwasanaethau i’r cyhoedd.

- argymhellion yr Uned Polisi a Pherfformiad Corfforaethol wedi eu trafod a’u cytuno gan y Fforwm Pennaethiaid Gwasanaeth a’r Tim Rheoli Corfforaethol ar y cyd ar y 19/01/09, a gan y Bwrdd Rheoli Adnoddau ar y 28/01/09.

- yr argymhellion hefyd wedi eu hystyried gan Grwp Busnes y Cyngor yn ei gyfarfod ar yr 2il o Chwefror.

- Bwrdd y Cyngor a’r Cyngor llawn i ystyried a mabwysiadu’r Strategaeth ariannol, y blaenoriaethau a ffynhonnell cyllido yn ei gyfarfodydd ar y 26/02/09.

O ran y bidiau cyfalaf, y Cynllun Rheoli Asedau fydd yn cyfeirio rhan helaeth o wariant i’r dyfodol, fodd bynnag mae amserlen mabwysiadu'r Cynllun Rheoli Asedau yn anelu i gyflwyno i’r Pwyllgor Craffu a’r Bwrdd ym mis Mai 2009, felly mae rhaglen Gyfalaf eleni yn dyrannu adnoddau ar gyfer 2009/10 yn unig (ac eithrio unrhyw ymrwymiadau oedd eisoes wedi eu cytuno ar gyfer 2010/11)

Mae gweddill yr adroddiad yn cyflwyno’r argymhellion a’r wybodaeth gefndirol fel a ganlyn:-

A. Bidiau Refeniw.

Mae’r dogfennau canlynol ynghlwm:

(i) yr argymhellion parthed cyllido’r bidiau – **Atodiad A.**

I grynhoi, mae’r cyfansymiau fel a ganlyn:

	2009/10
Parhaol	£1,378,677
Unwaith ac am Byth	£1,148,115
Ffynnhonell Arall*	£1,928,387

*Ffynnhonell Arall yn cynnwys Grant, cyllideb y Gwasanaeth, incwm ychwanegol a.y.y.b.

Mae’r matrics risg ar gyfer y bidiau refeniw wedi ei gynnwys yn **Atodiad B.**

Gellir gweld rhestr o’r bidiau refeniw nas gwahoddwyd am ystyriaeth pellach yn dilyn yr asesiad agoriadol yn **Atodiad C.**

B. Bidiau Cyfalaf.

Mae'r dogfennau canlynol ynghlwm:

(i) Rhestr o'r ymrwymiadau a wnaed eisoes ar gyfer y cyfnod dan sylw, a'r bidiau a dderbyniwyd – **Atodiad Ch.**

(ii) Argymhellion parthed cyllido'r bidiau, yn dilyn herio gan y Gwasanaeth Polisi a Pherfformiad – **Atodiad D.**

I grynhoi, mae'r cyfansymiau fel a ganlyn mewn perthynas ag elfen bidiau y rhaglen gyfalaf.

	2009/10	**2010/11**
Ymrwymiadau	£7,422,500	£7,950,000
Swm a argymhellir	£3,880,000	£0
Cyfanswm	**£11,302,500**	**£7,950,000**

Mae'r matrics risg ar gyfer y bidiau cyfalaf wedi ei gynnwys yn **Atodiad Dd.**

Gellir gweld rhestr o'r bidiau cyfalaf nas gwahoddwyd am ystyriaeth pellach yn dilyn yr asesiad agoriadol yn **Atodiad E.**

3. Argymhelliad.

Gofynnir i'r Bwrdd gymeradwyo'r argymhellion mewn perthynas â'r bidiau refeniw a chyfalaf i'w cyflwyno i'r Cyngor llawn ar 26ain o Chwefror.

A. Barn yr Aelod Lleol:-

B. Barn y Swyddogion Statudol:-

1. Prif Weithredwr:-

"Mae'r argymhellion sydd gerbron wedi bod yn destun gwaith a thrafod manwl ar lefel swyddogion a thrafodaeth yn y Grwp Busnes. Ar yr adeg anodd y mae adroddiad y Cyfarwyddwr Strategol (Adnoddau) yn cyfeirio ato yn ei bapur ar y Strategaeth Ariannol, mae wedi profi'n anodd pwyso a mesur bidiau'r gwasanaethau wrth iddynt geisio ymateb i'r gofynion sydd arnynt ond mae'r cynigion sydd gerbron yn ceisio sicrhau cysondeb a gweithredu blaenoriaethau'r Cyngor yn y gwariant dan sylw. Bydd y Pwyllgor Craffu hefyd wedi ystyried y cynigion ac adroddir i'r Bwrdd ar unrhyw sylwadau sydd ganddynt."

2. Swyddog Monitro:-

Dim i'w ychwanegu o ran priodoldeb.

3. Prif Swyddog Cyllid:-

Cadarnhaf fod cyfansymiau'r bidiau refeniw a chyfalaf a argymhellir yma yn gyson efo'r strategaeth ariannol ar gyfer 2009/10 yn adroddiad y Cyfarwyddwr Strategol Adnoddau, ac yn sail i ddangosyddion y Côd Darbodus mewn adroddiad canlynol. Mae mwyafrif y bidiau refeniw gan y Gwasanaethau Cymdeithasol i'w ariannu o "ffynhonnell arall", sef drwy arallgyfeirio tanwariant cyfredol o fewn y gyllideb (gweler f'adroddiad ar yr adolygiad 3ydd chwarter o gyllideb refeniw 2008/09). Yn arferol, byddai'r broses amcangyfrifon arferol wedi cwtogi'r gyllideb ar gyfer 2009/10 i'r lefel angenrheidiol er mwyn parhau gyda safon gwasanaeth gyfredol, ond cytunaf gyda'r drefn arfaethedig fel eithriad eleni, gan fod y "bidiau" argymhellir i'w caniatau yn rai hanfodol yng nghyd-destun sefyllfa gyfredol y Gwasanaeth. Er gwybodaeth, golygai'r drefn hyn fod cyfanswm y "bidiau" yn ymddangos yn llai nac y byddai pe bawn wedi cynhaeafu'r tanwariant cyfredol "i'r canol" a caniatau'r "bidiau" yn ol i'r Gwasanaethau Cymdeithasol "o'r canol". Fodd bynnag, o ganlyniad, os derbynnir yr argymhellion gerbron, nodaf bydd y Cyngor yn cymeradwyo rhai trosglwyddiadau cyllidebol yn y colofnau 'parhaol', 'unwaith ac am byth' a 'ffynhonnell arall' o Atodiad A i adroddiad y Pennaeth Gwasanaeth Polisi a Perfformiad.
Er gwybodaeth eto, mae cyfanswm y "bidiau" cyfalaf yn llawer llai na'r rhaglen gyfalaf llawn (gweler f'adroddiad ar yr adolygiad 3ydd chwarter o raglen gyfalaf 2008/09), sy'n cynnwys nifer o grantiau penodol sylweddol iawn a nifer o gynlluniau sy'n ymrwymiadau o flynyddoedd blaenorol.

Yn gyffredinol, rwy’n hyderus fod y bidiau wedi’u blaenoriaethu yn rhesymegol mewn modd ystyrlon, sydd wedi mesur ac ystyried amrediad eang o anghenion, felly rwy’n cefnogi’r argymhellion ar gyfer 2009/10.

C. Papurau Cefndir

CH. Goblygiadau Polisi